

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

37 nci Birleşim

25 Aralık 2003 Perşembe

8.- Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/720) (S. Sayısı 316) (x)

.....

48 inci maddeyi okutuyorum:

.....

BAŞKAN - 48 inci madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Mehmet Akif Hamzaçebi; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının son maddelerine gelmiş bulunuyoruz ve tasarının kabulüyle birlikte, Motorlu Taşıtlar Vergisinde mevcut sistemi terk edip, silindir hacmi esasına geçmiş oluyoruz. Ben, çok kısaca, bu silindir hacmi konusuna bir değindikten sonra, maddeye ilişkin değerlendirmeme geçeceğim.

Silindir hacmi, bütün Avrupa Birliği ülkelerinde veya OECD ülkelerinde uygulanıyor diye bir şey yok; öncelikle, bunu söyleyeyim. Her ülke, kendi şartlarına göre uygun bir modeli seçip, kullanmaktadır. Ben, size örnek vereceğim, hangi ülke, hangi modeli uygulamaktadır. Örneğin, Danimarka, ağırlık esasını uygulamaktadır. Finlandiya, yine ağırlık esasını uygulamaktadır. Almanya, silindir hacmi esasını uygulamaktadır. Macaristan, ağırlık esasını uygulamaktadır. İrlanda, silindir hacmi esasını uygulamaktadır. Meksika, değer esasına dayalı artan oranlı bir tarifeyi uygulamaktadır. Hollanda, taşıtın cinsine, ağırlığına ve kullanılan benzine göre bir model uygulamaktadır. Belçika ve İspanya, motor gücünü esas almaktadır. İngiltere, dingil sayısını ve ağırlığı esas almaktadır. Yani, bütün gelişmiş ülkelerde, Avrupa Birliği ülkelerinde, OECD ülkelerinde, mutlaka, şu model uygulanmaktadır şeklinde genel olarak bir eğilim yoktur. Silindir hacmi de uygulanabilir, bir başka model de uygulanabilir, hepsinin artıları olabilir, eksileri olabilir; önemli olan, o ülke şartları içerisinde en uygun modeli bulmaktır.

Silindir hacmi, gelişmiş ülkelerde çok sorun yaratmayabilir; çünkü, refah düzeyi çok yüksek olan bu ülkelerde, kişi başına gelir düzeyi de çok yüksektir; dolayısıyla, değerleri birbirinden farklı olan aynı silindir hacmine sahip arabaların belli bir vergide buluşturulması, o verginin farklı değerlerdeki araçlar için eşit yapılması çok sorun yaratmayabilir; ama, ödeme

gücünün, refahın, kişi başına gelirin çok düşük olduğu Türkiye'de, silindir hacmi, mutlaka doğru sonuç verir diye bir şey yok. Nitekim, tasarıda yer alan tarifeler, hem komisyonda hem Genel Kurulda olabildiğince yumuşatılmıştır; ama, ona rağmen, ben, uygulamada sorun çıkacağından endişe ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının bu maddesinde çok çeşitli hükümler yer almaktadır. Ben, bunlardan (j) bendinde yer alan bir konuya değinmek istiyorum. (J) bendiyle, devlet içborçlanma senetlerinin faiz gelirlerine ilişkin olarak getirilmiş olan istisna, sistemimizde halen var olan istisna, 31.12.2004 tarihine kadar ihraç edilecek hazine bonoları ve devlet tahvili faizleri için de geçerli kılınmaktadır; yani, hazine bonusu ve devlet tahvili faizi elde eden kişiler, elde ettikleri faiz gelirlinin 2003 yılı için 315 milyar lirayı aşmaması halinde, bu gelirleri üzerinden hiçbir vergi ödememektedirler. Bu istisna, 2004 yılı için de geçerli olacaktır; daha doğrusu, 2004 yılında ihraç edilen devlet içborçlanma senetlerinin faiz gelirleri için de...

BAŞKAN - Sayın Hamzaçebi, bir beş saniyenizi rica edeyim.

Saygıdeğer arkadaşlarım, sayın milletvekilleri, salonda çok uğultu var; hatibin sesi de işitilmiyor. Lütfen, sükûneti sağlayalım.

Buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2004 yılı sonuna kadar ihraç edilen hazine bonusu ve devlet tahvili faizlerinden elde edilecek gelirler için de bu istisna uygulanacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu istisnanın vergi adaletine uygun olmadığını ifade etmek istiyorum. Bunu, Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler sırasında da ifade ettim, tasarının geneli üzerinde görüşlerimi sizlere açıklarken de ifade ettim; tekrar söylemeyi bir görev sayıyorum.

Bu hüküm, vergi sistemimize 2001 yılında girmişti. 2001 yılı krizinden sonra, Hazinesin borçlanma konusundaki olanaklarını genişletmek, içborçlanmada bir sorunla karşılaşmamasını sağlamak için, içborcun çevrilebilirliğinin en önemli bir sorun olduğu o ortamda böyle bir istisna getirilmişti. İstisna, 31.12.2002 tarihine kadar ihraç edilecek bonoların ve tahvillerin faiz gelirleriyle sınırlıydı.

Şimdiki hükümet işbaşına gelince veya bir önceki hükümet işbaşındayken, 58 inci hükümet zamanında, bu istisna 2003 yılını kapsayacak şekilde uzatıldı. Şimdi, karşımıza tekrar 2004 yılını kapsayacak şekilde bir uzatma gelmiştir. Bir yanda asgarî ücret tartışmasını yapıyoruz, asgarî ücretin, insanca yaşanabilecek olan seviyenin çok altında olduğunu söylüyoruz, asgarî ücreti artırmalıyız görüşünü hep birlikte ifade ediyoruz ve öte yanda, devlet tahvili ve hazine bonusu faizlerinde 315 milyar liralık bir istisnayı biraz daha uzatalım diyoruz ve diğer yandan da, asgarî ücretliler de dahil olmak üzere, bütün ücretlilerin yararlandığı aylık 6 750 000 liralık vergi indirimini de Ocak 2004'ten itibaren kaldıran yasalarımız var.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 2001 yılının ekonomik şartları bugün söz konusu değildir. 2001 yılı kriz yılıydı, kriz yılında gerçekten böyle bir olanağın Hazinesinin elinde olması gerekiyordu; ama, artık, 2003 yılı bitiyor, 2004 yılına geliyoruz. Bu istisnanın, gerçekten, sistemde gerekli olmadığını ve bu istisna olmasa da, Hazinesinin çok rahat borçlanabileceğini ifade etmek istiyorum.

Şunu da müsaadenizle söylemek istiyorum: Sistemimizde bu tip istisnalar olursa, vergi adaletini zedeleyen, insanların vergi sistemine güven duymasını engelleyen bu istisnalar olursa, bizim, kayıtdışı önlemede, mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu sağlamakta çok büyük zorluklarımız olacaktır. Mükellefin vergiye gönüllü uyumunu sağlayabilmek için, birincisi, istikrarlı, mükellefe güven veren bir yasal çerçevenin olması gerekir; sürekli değişen, sürekli geçici uygulamalarla delinen, istikrarlı olmaktan uzak bir görüntü veren bir vergi sisteminden kaçınmamız gerekir ve ikincisi de, devletin hükümlerine hakkına dayanarak elde ettiği vergi koyma yetkisiyle vatandaşların hakları arasında uygun bir dengenin kurulması gerekir. Bu denge kurulamazsa, mükellefin vergiye uyumunu beklemek mümkün olmaz. Bu tip istisnalar, bu dengenin kurulmasını engeller, mükellefin vergiye uyumunu engeller.

Bunu ifade etmek için söz aldım; sözlerimi bitirirken, hepinize saygılar sunuyorum.
(Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hamzaçebi, teşekkür ediyorum.